

Comparison of Case-based and Lecture Teaching Methods; the Viewpoint of Nursing Student

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Ghafourifard M.* MSc,
Haririyani HR.¹ MSc,
Aghajanoloo A.¹ MSc,
Ghanei R.² MSc

ABSTRACT

Aims One way to improve nursing education is to shift from the traditional teaching methods into modern student-based ones. The aim of the present study was to investigate the effect of the implementation of the case-based teaching method and comparing it with lecture method on the amount of nursing students' learning and satisfaction.

Methods This quasi-experimental study which was conducted in Zanjan Faculty of Nursing & Midwifery in 2010, all 30 senior nursing students were included in the study. For data collection a researcher-made questionnaire was used. The given questionnaire consisted of two sections including demographic characteristics and 20 questions regarding the comparison of the features of case-based teaching method with lecture. Data was analyzed using SPSS 16 and descriptive statistical tests, independent T test and Chi Square test.

Results In students' point of view, the most important characteristic of the case-based teaching method was students' increased reading comprehension compared with lecture. Moreover, 66.7% of students evaluated the case-based teaching method to be, in general, better than lecture method and had considerably higher satisfaction of it (8.38±1.8 out of 10). No significant difference was observed between the students' satisfaction mean based on gender (p>0.05).

Conclusion In nursing students' standpoint, the case-based teaching method is better and enjoys more efficacy than lecture method.

Keywords Learning; Teaching; Lectures

*Department of Internal Surgery, Faculty of Nursing & Midwifery, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan, Iran.

¹Department of Internal Surgery, Faculty of Nursing & Midwifery, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan, Iran.

²Intensive Care Unit, Imam Khomeini Hospital, Saqqez, Iran.

Correspondence

Address: Nursing and Midwifery Faculty, Parvin Etesami Street, Zanjan, Iran.

Phone: +982417272513

Fax: +982417275060

m.ghafori@yahoo.com

Article History

Received: September 9, 2012

Accepted: February 12, 2013

ePublished: March 10, 2013

CITATION LINKS

[1] Outcomes of clinical simulation for novice nursing students... [2] Evaluating teaching effectiveness in nursing education: An Iranian... [3] The effectiveness of teaching strategies for creativity... [4] Evaluating teaching effectiveness. [5] Promoting, applying and evaluating problem-based learning in... [6] Traditional versus nontraditional methods of teaching: The impact on nursing teaching... [7] Teaching styles of community college instructors. [8] Lectures are such an effective teaching method because they exploit... [9] A framework for designing, implementing and evaluating... [10] Use of case studies to teach diabetes and other chronic illnesses to... [11] Encouraging critical thinking through expert panel discussions. [12] Asia-Pacific forum on science. [13] Critical thinking skills of nursing students in lecture-based teaching... [14] Effects of a nursing literature reading course on promoting critical thinking in... [15] Applying the case method for teaching within the health professions... [16] Case study: A bridge across the paradigms. [17] Conceptual framework for developing teaching cases: A review and synthesis... [18] Promotion of critical thinking by using case studies as... [19] Teaching strategies promoting active learning in health care... [20] Using the case method to facilitate learning. [21] Learning from stories: A pathway to... [22] Don't dump the didactic lecture: Fix it. [23] Critical thinking: An extended... [24] In defense of lecturing. [25] Analyzing the teaching style of nursing faculty. [26] Teaching ethics in nursing. [27] Using case-based instruction to bridge the gap between... [28] Incremental cases. [29] Experienced and less-experienced nurses' diagnostic reasoning... [30] Practicing the art of nursing through student-designed continuing case study and cooperative... [31] Meeting practice challenges via a clinical decision-making course.

مقایسه روش‌های تدریس "مبتنی بر مورد" و "سخنرانی"؛ دیدگاه دانشجویان پرستاری

منصور غفوری فرد * MSc

گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

حمیدرضا حریریان MSc

گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

علی آقاجانلو MSc

گروه داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران

رضا قانعی MSc

بخش مراقبت‌های ویژه، بیمارستان امام خمینی، سقز، ایران

چکیده

اهداف: یکی از راه‌های بهبود آموزش پرستاری، تغییر شیوه‌های آموزشی از روش‌های سنتی به روش‌های نوین و دانش‌محور است. هدف این مطالعه، بررسی اجرای روش تدریس مبتنی بر مورد و مقایسه آن با روش سخنرانی بر میزان یادگیری و رضایت دانشجویان پرستاری بود.

روش‌ها: این پژوهش نیمه‌تجربی در سال ۱۳۹۰ در دانشکده پرستاری و مامایی زنجان انجام شد و همه ۳۰ دانشجوی ترم ۶ پرستاری به روش سرشماری به مطالعه وارد شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه محقق‌ساخته استفاده شد. این پرسش‌نامه شامل دو بخش مشخصات جمعیت‌شناختی و ۲۰ سؤال در خصوص مقایسه ویژگی‌های تدریس مبتنی بر مورد با روش سخنرانی بود. داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون‌های آماری توصیفی و آزمون‌های T مستقل و مجذور کای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: مهم‌ترین ویژگی تدریس مبتنی بر مورد از دیدگاه دانشجویان افزایش درک مطلب دانشجویان نسبت به روش سخنرانی بود. $66/7\%$ دانشجویان روش تدریس مبتنی بر مورد را در کل بهتر از روش سخنرانی ارزیابی کردند و از این روش رضایت خیلی بالایی ($1/8 \pm 3/8$ از ۱۰) داشتند. تفاوت معنی‌داری بین میانگین رضایت دانشجویان براساس جنسیت مشاهده نشد ($p > 0/05$).

نتیجه‌گیری: از نظر دانشجویان پرستاری روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با روش سخنرانی بهتر است و کارایی بیشتری دارد.

کلیدواژه‌ها: یادگیری، تدریس، سخنرانی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۰۶/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۱۱/۲۴

* نویسنده مسئول: m.ghafori@yahoo.com

مقدمه

امروزه یکی از چالش‌های دانشکده‌های پرستاری و مامایی در سراسر جهان، تربیت دانشجویانی است که قادر به تفکر انتقادی و

ارایه مراقبت‌های جامع و کامل در موقعیت‌های مختلف بالینی باشند [۱]. هدف اساسی آموزش پرستاری، کمک به دانشجویان پرستاری برای کسب مهارت‌ها و نگرش‌های ضروری برای ارایه مراقبت‌های پرستاری است [۲]. به‌منظور تامین نیازهای آموزشی جدید در رشته پرستاری، مربیان پرستاری باید از انواع محیط‌های یادگیری و روش‌های نوین تدریس آگاهی داشته و برای آموزش پرستاری از آنها استفاده کنند و به دانشجویان کمک نمایند تا در آینده قدرت حل مشکلات و مسایل بیماران را داشته باشند [۳]. تدریس فعالیت پیچیده‌ای شامل محتوی، نظم و انضباط در کلاس، تکنیک‌های سازماندهی و ارایه مهارت‌های تدریس است [۴]. یکی از راه‌های گسترش و بهبود آموزش پرستاری تعیین تاثیر روش‌های تدریس بر موفقیت دانشجویان پرستاری و کارایی تدریس در دانشکده‌های پرستاری است. امروزه بر تغییر شیوه‌های آموزشی از روش‌های سنتی به روش‌های نوین تدریس که باعث یادگیری فعال دانشجویان می‌گردد، تاکید می‌شود. علاوه بر این، در آموزش پرستاری نیز علاقمندی همکاران به بهبود موفقیت تحصیلی دانشجویان و بررسی کیفیت تدریس به مرور زمان افزایش یافته است [۵، ۶].

به‌طور کلی روش‌های تدریس به دو دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول، روش‌های معلم‌محور هستند که روش‌های سنتی از قبیل سخنرانی جزء این دسته به‌شمار می‌روند [۷]. در این نوع الگوی تدریس، بخش عظیمی از فرآیند تدریس را صحبت‌های معلم تشکیل می‌دهد [۸]. در روش‌های سنتی، معلم به‌تنهایی در مورد فرآیند تدریس - یادگیری تصمیم‌گیری می‌کند. روش سنتی باعث تفکر سطحی شده و به حافظه افراد تاکید ورزیده و بر تفکر عمیق توجه خاصی ندارد [۹]. دسته دوم، روش‌های تدریس دانش‌محور هستند که در این روش‌ها، دانشجویان به‌طور فعال در امر یادگیری دخالت دارند و امروزه به این روش‌ها تاکید زیادی می‌شود [۱۰]. پرستاری حرفه‌ای عمل‌محور است که استفاده زیاد از روش‌های تدریس معلم‌محور باعث کاهش اثربخشی فرآیند تدریس و کاهش موفقیت‌های تحصیلی دانشجویان می‌شود. نظریه‌های جدید آموزش نیز بر فعال‌بودن دانشجویان در فرآیند تدریس تاکید دارند. بنابراین مربیان پرستاری باید به دانشجویان برای ایجاد مهارت‌های تفکر انتقادی و فعالیت‌های حل مساله از طریق روش‌های تدریس غیرسنتی کمک نمایند [۶] و برای کسب این مهارت‌ها، دانشجویان باید در مباحث کلاسی مشارکت داشته و به‌طور فعال در یادگیری خود سهم باشند [۱۱]. عناصر اصلی یادگیری فعال، صحبت کردن، گوش‌دادن فعال، خواندن و نوشتن و در نهایت ارایه بازخورد است [۱۲].

یکی از استراتژی‌هایی که باعث تقویت یادگیری فعال در دانشجویان شده و آنها را برای ارایه مراقبت‌های بالینی مهیا می‌سازد، یادگیری مبتنی بر مورد است. این روش ابتدا در دانشگاه

این پژوهش نیمه‌تجربی در سال ۱۳۹۰ در دانشکده پرستاری و مامایی زنجان انجام شد و همه ۳۰ دانشجوی ترم ۶ پرستاری به روش سرشماری به مطالعه وارد شدند. به‌منظور رعایت موازین اخلاقی، شرکت در این مطالعه آزاد بود و در پرسش‌نامه از ذکر نام افراد به هر عنوان خودداری و داده‌ها صرفاً برای مطالعه استفاده شد. این پرسش‌نامه شامل دو بخش مشخصات جمعیت‌شناختی و ۲۰ سؤال در خصوص مقایسه ویژگی‌های تدریس مبتنی بر مورد با روش سخنرانی بود. سؤالات براساس طیف پاسخ پنج‌گزینه‌ای لیکرت شامل "کاملاً موافقم"، "موافقم"، "نظری ندارم"، "مخالفم" و "کاملاً مخالفم" طراحی شد. در انتها نیز یک سؤال برای تعیین میزان رضایت از روش تدریس مبتنی بر مورد در مقیاس صفر تا ۱۰ گنجانده شد. روایی و محتوایی پرسش‌نامه با استفاده از منابع معتبر علمی و نظرخواهی از ۱۰ نفر از صاحب‌نظران تعیین شد. پایایی ابزار مطالعه با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به‌دست آمد.

پژوهشگر برای ارایه مبحث دیالیز واحد پرستاری مراقبت‌های ویژه از دو روش سخنرانی و تدریس موردی استفاده کرد. برای این منظور، مبحث نارسایی حاد کلیه براساس روش تدریس مبتنی بر مورد و مبحث نارسایی مزمن کلیه با استفاده از روش سخنرانی ارایه شد. هر یک از مباحث حدود ۴۵ دقیقه طول کشید. برای تدریس مبتنی بر مورد از روش *کاددورا* شامل ۵ مرحله ارایه مورد براساس مطالب مهم، ارایه پرسش‌های مختلف از سوی معلم، ایجاد فضای آزاد و راحت و بدون تهدید برای فراگیران، مشارکت تمام فراگیران در مباحث و جمع‌بندی و خلاصه‌کردن مطالب از سوی معلم، استفاده شد [۱۳]. بدین ترتیب، ابتدا اهداف تدریس و سپس یک مورد خاص ارایه شد و علائم بیماری و تظاهرات بالینی آن برای دانشجویان به نمایش درآمد و آزمایش‌های تشخیصی شامل گرافی‌ها و تست‌های خون و ادرار مربوط به آن توضیح داده شد و از دانشجویان خواسته شد تا بیماری فرد را تشخیص دهند. از همه دانشجویان خواسته شد تا به‌طور فعال در مباحث مشارکت داشته باشند. سپس به‌طور مرحله‌به‌مرحله براساس راهنمایی و مشارکت دانشجویان، بیماری نارسایی حاد کلیه تشخیص داده شد و در هر مرحله با توضیح علائم و روش‌های درمانی نارسایی حاد کلیه، به موردی که در ابتدای جلسه ارایه شده بود، اشاره و در مورد آن بحث شد و این علائم و مراقبت‌ها با آن مورد خاص مطابقت داده شد و به‌طور مداوم سؤالات مختلفی در خصوص مورد ارایه‌شده، پرسیده شد و دانشجویان به تدریج این بیماری را یاد گرفتند. این وضعیت تا پایان ۴۵ دقیقه ادامه داشت و در پایان از سوی مربی، جمع‌بندی نهایی انجام گرفت. در بخش دوم جلسه، مربی به‌مدت ۴۵ دقیقه و با استفاده از روش سخنرانی بیماری نارسایی مزمن کلیه را به دانشجویان تدریس کرد. در پایان جلسه از دانشجویان خواسته شد تا پرسش‌نامه مربوط به مطالعه را تکمیل نمایند.

هاروارد معرفی شد و اخیراً توسط رشته‌های مختلف دانشگاهی از جمله پرستاری، به‌عنوان استراتژی تدریس و وسیله‌ای برای حل مساله و تصمیم‌گیری پذیرفته شده است [۱۳]. تدریس مبتنی بر مورد، باعث مشارکت فعال معلم و دانشجو در مباحث کلاسی، در زمینه مطالب ارایه‌شده در رشته پرستاری می‌شود و به فراگیران در تحلیل مطالب برای شناسایی مشکلات مددجو، مقایسه و ارزیابی راه‌حل‌های مطلوب کمک می‌کند. این روش نیازمند مشارکت و تعامل متقابل مربی و دانشجو است. علاوه بر این، استفاده از این روش، فرصتی فراهم می‌سازد که دانشجویان با موقعیت‌ها و چالش‌های پرستاری در جهان واقعی، در محیطی امن آشنا شوند [۱۴]. این روش تدریس را می‌توان در مقابل روش سخنرانی در نظر گرفت [۱۳].

در روش تدریس مبتنی بر مورد، یک مورد خاص درباره یک موقعیت واقعی به شکل سناریو مطرح می‌شود که نیازمند حل مساله و تصمیم‌گیری است. این روش نیازمند ۹۰-۴۵ دقیقه زمان است و در هر جلسه فقط یک مورد مطرح می‌شود. بهترین تعداد برای ارایه این روش، ۳۰-۲۰ نفر است. معلم سناریو را مطرح کرده و دانشجویان به دقت به مطالب گوش می‌دهند و یادداشت‌برداری می‌کنند و فرصتی داده می‌شود تا دانشجویان به تفکر درباره مورد بپردازند. سپس معلم با یک پرسش باز، سؤال‌های خود را شروع می‌کند. "موضوع درباره چیست؟" و از مشارکت‌کنندگان می‌خواهد تا در مباحث شرکت کنند و در صورت نیاز، معلم اطلاعات اضافی از قبیل آزمایش‌های تشخیصی، علائم و غیره را ارایه می‌دهد. نقش معلم در این روش شروع‌کننده، میانجی‌گری و تسهیل‌کننده فرآیند یادگیری است و دانشجویان را به سوی اهداف جلسه هدایت می‌کند [۱۵]. روش تدریس مبتنی بر مورد می‌تواند به عنوان یکی از روش‌های تدریس به‌منظور اهداف آموزشی، تسهیل یادگیری به‌منظور کار در بالین و استراتژی حل مساله استفاده شود [۱۶].

با وجود آنکه روش‌های جدید و مختلفی برای تدریس دروس پرستاری وجود دارد، اما در بیشتر دانشکده‌ها به‌ندرت از روش‌های جدید استفاده می‌شود و کماکان آموزش‌های پرستاری به‌طور سنتی انجام می‌گیرد. از طرف دیگر، اگر چه از روش تدریس مبتنی بر مورد در رشته‌های مختلف آکادمیک استفاده می‌شود، اما پایه علمی و شواهد کمتری در زمینه طراحی، اثرات و ارزشیابی این روش وجود دارد [۱۷]. بنابراین، با توجه به تجربیات پژوهشگر، عدم وجود مطالعه‌ای در زمینه تدریس موردی در ایران و استفاده نادر از این روش در آموزش دروس پرستاری، این پژوهش با هدف بررسی اجرای روش تدریس مبتنی بر مورد و مقایسه آن با روش سخنرانی بر میزان یادگیری و رضایت دانشجویان پرستاری انجام شد.

روش‌ها

داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون‌های آماری توصیفی و آزمون‌های T مستقل و مجذور کای مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

میانگین سنی کل نمونه‌ها $22/35 \pm 1/8$ سال، ۱۶ نفر (۵۳/۳٪) از آنها دختر و همه نمونه‌ها مجرد بودند. مهم‌ترین ویژگی تدریس مبتنی بر مورد از دیدگاه دانشجویان

افزایش درک مطلب دانشجویان نسبت به روش سخنرانی بود (جدول ۱). اختلاف معنی‌داری در خصوص ویژگی‌های روش تدریس مبتنی بر مورد در هر یک از سؤال‌ها براساس جنسیت مشاهده نشد ($p > 0/05$).

بیشتر دانشجویان (۶۶/۷٪) روش تدریس مبتنی بر مورد را در کل بهتر از روش سخنرانی ارزیابی کردند و از این روش رضایت خیلی بالایی ($8/38 \pm 1/8$ از ۱۰) داشتند. تفاوت معنی‌داری بین میانگین رضایت دانشجویان براساس جنسیت مشاهده نشد ($p > 0/05$).

جدول ۱) ویژگی روش‌های تدریس مبتنی بر مورد و سخنرانی از دیدگاه دانشجویان پرستاری (%)

کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم	سئوالات (روش تدریس مبتنی بر مورد نسبت به سخنرانی ...)
-	-	۹/۵	۲۸/۶	۶۱/۹	۱- اهداف را به‌خوبی پوشش می‌دهد.
-	۴/۸	۴/۸	۳۳	۵۷/۱	۲- جذابیت بیشتری دارد.
-	۴/۸	۹/۵	۱۹	۶۶/۷	۳- باعث افزایش درک مطلب دانشجویان می‌شود.
-	۴/۸	۴/۸	۳۸/۱	۵۲/۴	۴- همکاری و مشارکت دانشجویان بیشتر است.
-	۹/۵	۹/۵	۲۸/۶	۵۲/۴	۵- به واقعیت نزدیک‌تر است.
-	-	۲۸/۶	۱۴/۳	۵۷/۱	۶- باعث افزایش انگیزه دانشجویان برای یادگیری می‌شود.
-	۴/۸	۹/۵	۲۸/۶	۵۷/۱	۷- باعث افزایش قدرت تجسم دانشجویان می‌شود.
-	-	۴/۸	۳۸/۱	۵۷/۱	۸- باعث تسهیل یادگیری دانشجویان می‌شود.
-	۴/۸	۱۴/۳	۳۸/۱	۴۲/۹	۹- اطلاعات به‌خوبی سازماندهی می‌شود.
-	۴/۸	۱۹	۱۹	۵۷/۱	۱۰- کاربردی‌تر است.
-	-	۹/۵	۲۸/۶	۶۱/۹	۱۱- مطالب آموخته‌شده ماندگاری بیشتری دارد.
-	۹/۵	۱۴/۳	۲۸/۶	۴۷/۶	۱۲- بیشتر دروس پرستاری از طریق روش تدریس مبتنی بر مورد قابل ارایه هستند.
-	۴/۸	۲۳/۸	۲۸/۶	۴۲/۹	۱۳- باعث افزایش اعتماد به نفس دانشجویان می‌شود.
-	۹/۵	۱۴/۳	۳۸/۱	۳۸/۱	۱۴- از یکنواخت بودن کلاس می‌کاهد.
-	-	۱۴/۳	۳۳/۳	۵۲/۴	۱۵- دانشجویان را به تفکر عمیق وادار می‌کند.
-	-	۱۴/۳	۳۳/۳	۵۲/۴	۱۶- امکان پرسش و پاسخ بیشتری وجود دارد.
-	-	۴/۸	۴۲/۹	۵۲/۴	۱۷- اگر روش تدریس مبتنی بر مورد در بالین نیز استفاده شود کارایی‌اش بیشتر می‌شود.
-	۹/۵	۱۴/۳	۴۷/۶	۲۸/۶	۱۸- معلومات دانشجویان به‌خوبی سنجش و ارزیابی می‌شود.
-	-	۹/۵	۴۲/۹	۴۷/۶	۱۹- جمع‌بندی مطالب به‌راحتی انجام می‌شود.
-	-	۴/۸	۲۸/۶	۶۶/۷	۲۰- به‌طور کلی، روش تدریس مبتنی بر مورد بهتر از سخنرانی است.

بحث

امروزه معلمان در جست‌وجوی روش‌های تدریسی هستند که باعث یادگیری فعال دانشجویان شود [۱۹]. روش تدریس مبتنی بر مورد یکی از روش‌های تدریس دانشجویان است که از طریق ارایه یک مورد خاص از سوی معلم، باعث تسهیل یادگیری دانشجویان می‌شود [۱۳].

براساس نتایج مطالعه حاضر، ۶۶/۷٪ دانشجویان کاملاً موافق بودند که روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با سخنرانی باعث افزایش درک مطلب دانشجویان می‌شود که با یافته‌های حاصل از مطالعات دیگر همخوانی دارد. کوسلمن و همکاران استفاده از روش تدریس موردی را باعث افزایش یادگیری دانشجویان می‌دانند و

راست نیز روش تدریس مبتنی بر مورد را روشی دانشجویان محوری معرفی می‌کند که میزان مشارکت فعال دانشجویان را افزایش می‌دهد [۲۰]. روش تدریس مبتنی بر مورد فرصتی برای دانشجویان فراهم می‌کند که از طریق مشارکت فعال در یادگیری، به گسترش آگاهی، دانش و درک واقعی از دانش پرستاری کمک می‌کند [۱۳]. همچنین این روش به دانشجویان در یادآوری جزئیات و حقایق کمک می‌کند [۲۱].

از دیدگاه دانشجویان حاضر در این مطالعه، روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با سخنرانی ماندگاری بیشتری داشت. علاوه بر این در مقایسه با سخنرانی باعث افزایش انگیزه دانشجویان برای یادگیری شد. این نتایج با یافته‌های حاصل از مطالعه

پرستاری از تدریس معلم‌محور به روش‌های تدریس دانشجویان در امر تغییر شیوه دهند که این تغییر باعث استقلال دانشجویان در امر یادگیری شده و به گسترش مهارت‌های خلاقیت در حل مساله و تفکر انتقادی کمک می‌کند [۲۵].

براساس اظهارات دانشجویان این مطالعه، روش تدریس مبتنی بر مورد نسبت به سخنرانی کاربردی‌تر و بیشتر دروس پرستاری از طریق این روش قابل ارایه است. این یافته‌ها با مطالعات دیگر همخوانی دارد [۱۵، ۲۶]. مایو گزارش می‌کند که استفاده از این روش، باعث ایجاد تفکر انتقادی در دانشجویان شده و در مقایسه با سخنرانی روش موثری است [۲۷]. همچنین این روش دانشجویان را قادر می‌سازد که نظریه را به عمل تبدیل کند و باعث افزایش مهارت‌های تصمیم‌گیری می‌شود [۲۸]. علاوه بر این باعث ارتقای بازخورد و ارتباط معلم- دانشجو و گسترش بحث گروهی در کلاس می‌شود [۲۹]. روش تدریس مبتنی بر مورد فرصتی برای دانشجویان فراهم می‌آورد تا با گسترش تفکر انتقادی خود، در موقعیت‌هایی که نیازمند مراقبت پرستاری است به بهترین شکل ایفای نقش نمایند [۳۰، ۳۱]. علاوه بر این، روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با سخنرانی باعث می‌شود که فراگیران در طول تدریس حضور فعالی داشته باشند. نمرات پایین دانشجویان در سخنرانی نیز ممکن است به محدودیت‌های روش سخنرانی از قبیل محدودکردن توانایی تفکر و وابستگی آنها به معلم به‌عنوان منبع اطلاعات و عدم توجه به تفاوت‌های فردی دانشجویان مربوط باشد. برای تدریس اثربخش، دانشجویان باید درباره مطالب ارایه‌شده در کلاس به بحث پرداخته و در فعالیت‌های سطوح بالای تفکر از قبیل تحلیل، ترکیب و ارزشیابی نیز مشارکت داشته باشند [۶].

پوپلی معتقد است که علی‌رغم اینکه شواهد و مدارک زیادی درباره روش تدریس مبتنی بر مورد وجود دارد اما در عمل، مربیان پرستاری در دانشکده‌های پرستاری از این روش استفاده نمی‌کنند. او با بیان مزایای این روش توصیه می‌کند که مربیان پرستاری از این روش تدریس برای ارتقای تفکر انتقادی در دانشجویان و پرستاران استفاده نمایند [۱۸]. از آنجا که این روش بسیار آسان بوده و به سهولت قابل اجراست و به امکانات زیادی نیاز ندارد، مربیان پرستاری می‌توانند از این روش برای ارایه دروس پرستاری استفاده نمایند.

نتیجه‌گیری

از نظر دانشجویان پرستاری روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با روش سخنرانی بهتر است و کارایی بیشتری دارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله نویسندگان مقاله از کلیه همکاران عزیز و دانشجویان گرامی که ما را در انجام این مطالعه یاری نمودند تشکر و قدردانی می‌نمایند.

استجرن کوئیست همخوانی دارد که معتقد است استفاده از روش تدریس مبتنی بر مورد به دانشجویان کمک می‌کند تا از طریق بحث و تفکر درباره یک موقعیت مساله‌زا به یادگیری خود بیایند. همچنین این روش فعال تدریس، منجر به یادگیری بهتر شده و ماندگاری اطلاعات را افزایش می‌دهد [۱۵]. ریچاردسون نیز بر این باور است که کلید اساسی روش تدریس موثر، مشارکت فعال فراگیر در امر یادگیری است [۲۲]. همچنین اگر دانشجو در یادگیری خود فعال باشد، یادگیری برای دانشجو لذت‌بخش بوده و باعث انگیزش بیشتری در وی می‌شود و در نهایت ماندگاری مطالب را در ذهن فراگیر بیشتر می‌کند [۲۳].

در مطالعه حاضر، ۵۷/۱٪ دانشجویان روش تدریس مبتنی بر مورد را در مقایسه با سخنرانی باعث تسهیل یادگیری دانشجویان و دارای جذابیت بیشتر دانستند و معتقد بودند که روش تدریس مبتنی بر مورد در رشته پرستاری نسبت به سایر روش‌های تدریس کاربردی‌تر است. روش تدریس مبتنی بر مورد، علاوه بر ایجاد لذت در دانشجو باعث افزایش احساس رضایت در معلم نیز می‌شود [۱۳]. در مطالعه حاضر، همکاری و مشارکت دانشجویان در روش تدریس مبتنی بر مورد در مقایسه با سخنرانی بیشتر بود. این روش در مقایسه با سخنرانی باعث افزایش مشارکت دانشجویان در تصمیم‌گیری شده و قدرت انتقادی آنها را بالا می‌برد [۱۳]. این در حالی است که در روش سخنرانی، معلم اطلاعات را بدون مشارکت دانشجویان ارایه می‌دهد و باعث ایجاد یادگیری غیرفعال می‌شود. اما استفاده از روش تدریس مبتنی بر مورد به مربیان پرستاری کمک می‌کند تا از طریق مشارکت دانشجویان، یادگیری فعال را در دانشجویان بهبود بخشند. علاوه بر این، استفاده از این روش باعث گسترش مهارت تفکر انتقادی می‌شود که برای رشته پرستاری و سایر رشته‌های مراقبت بهداشتی اهمیت بالایی دارد [۱۸].

۸۵/۴٪ دانشجویان حاضر در این مطالعه معتقد بودند که به‌طور کلی، روش تدریس مبتنی بر مورد بهتر از سخنرانی است و میزان رضایت آنها از این روش بسیار بالا بود. کیم نیز گزارش می‌کند که روش تدریس مبتنی بر مورد روش آموزشی موثر در مقایسه با روش‌های سنتی از قبیل سخنرانی است و باعث تقویت تفکر انتقادی و مهارت تصمیم‌گیری در دانشجویان می‌شود [۱۷].

اگر چه سخنرانی به‌عنوان روش سنتی برای تدریس در رشته پرستاری نیز استفاده می‌شود [۷]، اما کارایی چندانی ندارد [۱۳]. با این وجود، روش سخنرانی برای ترم‌های پایین که نیازمند آموزش درباره اصطلاح‌های ناآشنا و کاربرد آنهاست، می‌تواند مفید واقع شود [۲۴]. چارلتون نیز معتقد است که سخنرانی به‌تنهایی کارایی چندانی ندارد، اما در صورتی که با سایر روش‌های تدریس فعال از قبیل پرسشگری و بحث گروهی ترکیب شود به کسب دانش کمک می‌کند [۸]. روش تدریس مبتنی بر مورد در کاربرد اطلاعات در موقعیت‌های واقعی در آینده بسیار کارساز است [۱۳]. اسکافر و همکاران نیز معتقدند که تدریس موثر نیازمند این است که مربیان

- program students. *J Nurs Res*. 2003;11(2):137-46.
- 15- Stjernquist M, Crang Svalenius E. Applying the case method for teaching within the health professions: Teaching the students. *Educ Health*. 2007;20(1):1-7.
- 16- Lauretta L, Debra J, Kim U. Case study: A bridge across the paradigms. *Nurs Inquiry*. 2006;13(2):103-9.
- 17- Kim S, Phillips WR, Pinsky L, Brock D, Phillips K, Keary JA. Conceptual framework for developing teaching cases: A review and synthesis of the literature across disciplines. *Med Educ*. 2006;40:867-76.
- 18- Popil I. Promotion of critical thinking by using case studies as teaching method. *Nurs Educ Today*. 2011;31:204-7.
- 19- Russelt A, Comello R, Wright D. Teaching strategies promoting active learning in health care education. *J Educ Human Dev*. 2007;1(1):1.
- 20- Kunselman JC, Johnson KA. Using the case method to facilitate learning. *College Teach*. 2004;52(3):87-92.
- 21- Beyea SC. Learning from stories: A pathway to patient safety. *AORN J*. 2004;79(1):224-6.
- 22- Richardson D. Don't dump the didactic lecture: Fix it. *Adv Physiol Educ*. 2008;32:23-4.
- 23- Petress K. Critical thinking: An extended definition. *Education*. 2004;124(3):461-6.
- 24- Burgan M. In defense of lecturing. *Change*. 2006;38(6):30-4.
- 25- Schaefer K, Zygmunt D. Analyzing the teaching style of nursing faculty. *Nurs Educ Perspect*. 2003;24(5):238-45.
- 26- Dinc L, Gorgulu RS. Teaching ethics in nursing. *Nursing Ethic*. 2002;9(3):259-68.
- 27- Mayo JA. Using case-based instruction to bridge the gap between theory and practice in psychology of adjustment. *J Constr Psychol*. 2004;17:137-46.
- 28- Grupe FH, Jay JK. Incremental cases. *College Teach*. 2000;48(4):123-8.
- 29- Ferrario CG. Experienced and less-experienced nurses' diagnostic reasoning: Implications for fostering students' critical thinking. *Int J Nurs Terminol Classif*. 2003;14(2):41-52.
- 30- Baumberger-Henry M. Practicing the art of nursing through student-designed continuing case study and cooperative learning. *Nurs Educ*. 2003;28:191-5.
- 31- Campbell ET. Meeting practice challenges via a clinical decision-making course. *Nurs Educ*. 2004;29:195-8.
- 1- Bambini D, Washburn J, Perkins R. Outcomes of clinical simulation for novice nursing students: Communication, confidence, clinical judgment. *Nurs Educ Perspect*. 2009;30(2):79-82.
- 2- Salsali M. Evaluating teaching effectiveness in nursing education: An Iranian perspective. *BMC Med Educ*. 2005;5:29.
- 3- Ya-Lie K, Chi-Hui K, Jing-Jy W, Jane L, Kuei-Min C. The effectiveness of teaching strategies for creativity in a nursing concepts teaching protocol on the creative thinking of two-year RNBSN students. *J Nurs Educ*. 2002;10(2):105-12.
- 4- Fitzpatric J. Evaluating teaching effectiveness. *Nurs Educ Perspect*. 2004;25(3):109.
- 5- Alexander J, McDaniel G, Baldwin M, Money B. Promoting, applying and evaluating problem-based learning in the undergraduate nursing curriculum. *Nurs Educ Perspect*. 2002;23(5):248-53.
- 6- Abu Hasheesh M, Al-Mostafa O, Obeidat H. Traditional versus nontraditional methods of teaching: The impact on nursing teaching effectiveness and student's achievements at nursing colleges. *Najah Univ J Res*. 2011;25(1):255-75.
- 7- Barrett KR, Bower BL, Donovan NC. Teaching styles of community college instructors. *Am J Distance Educ*. 2007;21(1):37-49.
- 8- Charlton BG. Lectures are such an effective teaching method because they exploit evolved human psychology to improve learning. *Med Hypotheses*. 2006;67(6):1261-5.
- 9- Jeffries PR. A framework for designing, implementing and evaluating simulations used as teaching strategies in nursing. *Nurs Educ Perspect*. 2005;26(2):96-103.
- 10- Sandstrom S. Use of case studies to teach diabetes and other chronic illnesses to nursing students. *Educ Innov*. 2006;45(6):229-32.
- 11- Bucy MC. Encouraging critical thinking through expert panel discussions. *College Teach*. 2006;54(2):222-4.
- 12- Karamustafoglu S, Costu B, Ayas A. Asia-Pacific forum on science. *Teach Learn*. 2006;7(4):2-8.
- 13- Kaddoura MA. Critical thinking skills of nursing students in lecture-based teaching and case-based learning. *Int J Scholarsh Teach Learn*. 2011;5(2):1-18.
- 14- Chen E, Lin M. Effects of a nursing literature reading course on promoting critical thinking in two-year nursing